

К.е.н., доцент Івченко Л.В.
доцент кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ
E-mail: Ivchenko.L@i.ua

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Серед основних методологічних проблем складання фінансової звітності, виділених в роботах вчених, основними є: організація облікової політики, гармонізація НП(С)БО з МСФЗ та організація складання звітності, реалізація якісних характеристик фінансової інформації (достовірність, суттєвість, релевантність), реалізація нової парадигми інтегрованої звітності, втілення галузевих особливостей, у т.ч. звітності за сегментами. Спробуємо в рамках цих напрямів розробити рекомендації щодо удосконалення складання фінансової звітності в цілому, зокрема, з точки зору теоретичних та практичних аспектів проведення оцінки фінансового стану підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства у разі здійснення її на основі даних фінансової звітності підприємства викликає підвищені вимоги щодо інформаційної бази оцінки, тобто фінансової звітності. На наш погляд, це в першу чергу, є підвищення якісних характеристик фінансових звітів, а саме тих, які відносяться до базових характеристик корисності у прийнятті управлінських рішень [1]. В першу чергу, це релевантність (доречність) в розрізі її складових елементів:

– підтверджувальна цінність (фінансова звітність має містити показники, які викликають довіру у користувачів і дійсно відображають минуле підприємства). Даний напрям досягається шляхом проведення щорічної аудиторської перевірки;

– прогнозна цінність (фінансова звітність має містити такі показники, які є корисними та можливими у використанні в прогнозуванні діяльності підприємства). Оглядаючи фінансову звітність у даному питанні заперечення викликає складання звіту про рух грошових коштів лише за прямим методом. Справа в тому, що прогнозування грошових потоків є основоположним у здійсненні прогнозу діяльності підприємства, а непрямий метод складання звіту про рух грошових коштів (cash-flow indirect) має більшу прогнозну цінність. Непрямий метод дає можливість використовувати показники, які краще піддаються прогнозуванню, плануванню та нормуванню: амортизаційні відрахування, виробничі запаси, капітальні інвестиції, чистий прибуток, відсотки по платежах з залучення капіталу. Враховуючи цей факт, краще було б якби підприємства складали звіт про рух грошових коштів обома методами: прямим і непрямим;

– суттєвість (фінансова звітність має обов’язково відображати таку інформацію, яка може через відсутність або неправильне подання вплинути на рішення, що приймають користувачі на її основі). Даний аспект стосується не тільки повноти інформації, але й форми її подачі. Суттєвість є основоположним підходом у моделюванні форм фінансової звітності за МСФЗ, об’єднанні, розміщенні, класифікації та перекласифікації статей фінансової звітності, зокрема звіту про фінансовий стан та звіту про прибутки і збитки. Деякі підприємства складають фінансову звітність за МСФЗ, однак використовують для цього стандартні форми Мінфіну з НП(С)БО 1 [2]. На наш погляд, вони не можуть повною мірою забезпечити таку якісну характеристику фінансової інформації як суттєвість, так як уже вимагають на самому початку стандартного розміщення показників та виділення тих елементів, які не є суттєвими, наприклад, доходи (витрати) майбутніх періодів, об’єднання виробничих запасів в один рядок (можливість використання додатково вписуваних рядків здебільшого ігнорується), цільового фінансування тощо. Ми вважаємо, що краще було б відійти від даної практики та скласти справжні повноцінні фінансові звіти з дотриманням вимог МСБО 1 «Подання фінансової звітності»,

МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» та інших стандартів.

В другу чергу, ключовим має бути підвищення правдивого подання у напрямі зростання повноти. На наш погляд, це складання належних якісних приміток до фінансової звітності, повноти яких бракує. Повнота фінансової звітності у вигляді складання належних приміток може бути досягнута за рахунок:

- розуміння потенційних користувачів фінансової звітності, що дозволить зрозуміти ступінь важливості до розкриття тої чи іншої інформації, оцінки пріоритетності інформації до тої чи іншої групи користувачів (стейкхолдерів);

- розкриття інформації за сегментами;

- розкриття структури заборгованості, зокрема важливими є питома вага суттєвих боржників, а також кредиторів у загальній сумі заборгованості, строки погашення боргу;

- інформація про власні оборотні кошти (робочий капітал, який визначається як різниця між оборотними активами та поточними зобов'язаннями). Даний показник носить аналітичні властивості та йому також приділяється увага в МСФЗ. Структура робочого капіталу та строки погашення зобов'язань також є важливими з огляду на їх участь в оцінці ліквідності підприємства;

- розкриття інформації про інші операції та події, зокрема про невизнані на звітну дату контрактні зобов'язання, умовні активи та умовні зобов'язання. Особливу увагу слід звернути на угоди, умовні активи та умовні зобов'язання, які не були визнані внаслідок невідповідності визначенню активи чи зобов'язання, а також укладені контракти, які є обов'язковими для виконання у майбутньому [3, с. 40]. Дана інформація є не тільки носієм повноти в концепції правдивого подання, але й має прогностичну цінність в концепції релевантності.

Також слід враховувати той факт, що суттєвість є такою концепцією, яка «потребує активного застосування професійного судження, а значить існує

багато варіантів та обставин, які можуть вплинути на прийняття рішення про суттєвість».

Отже, необхідною умовою покращення якісних характеристик фінансових звітів за МСФЗ є розкриття у примітках також:

- видів оцінок, які були застосовані до різних об'єктів бухгалтерського обліку, розкриття інформації про об'єкти які підлягали суттєвим коригуванням вартості, наприклад, основних засобів. Доцільно навіть у розрізі конкретних основних засобів, їх базової балансової вартості, певних технічних характеристик (призначення, рік випуску, інформація з якого активного ринку використовувалася при їх оцінці);

- розкриття інформації про рівень суттєвості, яка сума вважається суттєвою по відношенню до загальної суми балансу підприємства, до вартості конкретних основних засобів, до звіту про фінансовий стан, звіту про фінансові результати та інших звітів. Відповідь на питання, що є суттєвим та цифрова матеріалізація даного поняття, вважаємо, є необхідною умовою покращення якості фінансових звітів в цілому та приміток зокрема для будь-якого підприємства.

Таким чином, основними напрямками удосконалення фінансової звітності з метою покращення її можливостей для оцінки фінансового стану підприємства можна виділити: покращення якісних характеристик фінансової інформації даних звітів та їх удосконалення на основах гармонізації та сталого розвитку. Результатом першого напрямку є зростання таких якісних характеристик фінансових звітів як релевантність та правдиве подання в аспектах підвищення підтверджувальної, прогностної цінностей інформації, дотримання принципу суттєвості, зростання повноти подання.

Список використаної літератури

1. Conceptual Framework for Financial Reporting. Available at: <http://www.frascanada.ca/international-financial-reporting-standards/resources/unaccompanied-ifrss/item71833.pdf>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 // [Електронний ресурс]. — <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1389889084353341>.
3. Озеран А.В. Концепція розкриття інформації у примітках до фінансових звітів /А.В. Озеран // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2015. – № 4 (74). – С. 35-42.

*К.е.н., доцент Извекова І.М.
доцент кафедри обліку і аудиту,
Голоколосова О.М.
магістрант гр. ОА901-12м
Національна Металургійна Академія України
м. Дніпро
E-mail: izvekova81@i.ua*

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Для забезпечення належного стану господарської діяльності на складах промислового підприємства завжди повинні бути в наявності мінімальні залишки готової продукції, тобто продукція не повинна затримуватися на складі підприємства. Інформація про наявність, рух та реалізацію готової продукції на підприємстві надається обліковою системою. Тому важливе значення для забезпечення оптимальної величини готової продукції на складі промислового підприємства має належна організація обліку. Саме завдяки цьому забезпечується вірне визначення обсягу виробництва продукції та застосування належної методики їх списання при реалізації.

Важливою умовою правильної організації обліку готової продукції є їх